

Šestnajsta mednarodna olimpijada iz jezikoslovja

Praga (Češka), 26.–30. julij 2018

Naloge individualnega tekmovanja

Pravila za pisanje rešitev

Ne prepisuj nalog. Rešitve posameznih nalog napiši vsako na svoj list papirja. Na vsakem listu jasno označi številko naloge, številko svojega sedeža in svoj priimek. Del tvojega dela bo sicer lahko izgubljen ali pripisan komu drugemu.

Odgovori morajo biti dobro utemeljeni. Tudi popolnoma pravilen odgovor bo dobil slabo oceno, če ob njem ne bo razlage.

Naloga št. 1 (20 točk). Podane so besede v kríkščini in njihovi prevodi v slovenščino. Oznaka ['] označuje mesto naglasa:

[cokó]	<i>hiša</i>	[imahicíta]	<i>paziti na</i>
[cá:lo]	<i>postrv</i>	[inkosapítá]	<i>prositi</i>
[sókca]	<i>vreča</i>	[tapassó:la]	<i>suha južina</i>
[wa:kocí]	<i>teliček</i>	[akkopánka]	<i>igranje</i>
[pocóswa]	<i>sekira</i>	[cokpilá:pilá]	<i>podhujka</i>
[famí:ca]	<i>melona</i>	[tokna:photí]	<i>denarnica</i>
[yanása]	<i>bizon</i>	[co:kakíĥítá]	<i>učenje</i>
[iyanawá]	<i>njegovo/njeno lice</i>	[ĥafotaháya]	<i>buča</i>
[hî:spákwa]	<i>taščica</i>	[itiwanayipíta]	<i>zvezati drug drugega</i>
[aklowahí:]	<i>blato</i>	[ipahankatíta]	<i>štetiti nas</i>
		[pokkoĥakkoakkopankacóko]	<i>igrišče za košarko</i>

Označi mesto naglasa:

[ifa]	<i>pes</i>	[ifoci]	<i>psiček</i>
[nâ:naki]	<i>stvari</i>	[sâ:sakwa]	<i>goska</i>
[aktopa]	<i>most</i>	[hoktaki]	<i>ženske</i>
[wanayita]	<i>zvezati</i>	[awanayita]	<i>privezati</i>
[isiskitoci]	<i>kozarček</i>	[a:tamihoma]	<i>pokrov avtomobila, havba</i>
[honanta:ki]	<i>moški (mn.)</i>	[ilitohtaĥita]	<i>prekrižati noge</i>

⚠ Kríkščina (muskoščina) spada v muskogijsko jezikovno družino. Govori jo približno 4 500 ljudi v zvezni državi Oklahoma, ZDA.

[ĥ] je soglasnik. Oznaka [ˆ] označuje padajoč ton. Oznaka [ː] označuje, da je samoglasnik pred njo dolg.

—Aleksejs Peguševs

Naloga št. 2 (20 točk). Podani so stavki v hakunščini in njihovi prevodi v slovenščino:

1. **ɲa ka kɣ ne** — *Ali grem?*
2. **nɣ ʒip tu? ne** — *Ali si spal?*
3. **ɲabə ati lapk^{hi} tɣ? ne** — *Ali sem ga videl?*
4. **nirum kəmə nuʔrum c^ham ki ne** — *Ali vas poznamo?*
5. **nɣbə ɲa lapk^{hi} rɣ ne** — *Ali me vidiš?*
6. **tarum kəmə nɣ lan t^hu ne** — *Ali so te topli?*
7. **nuʔrum kəmə ati lapk^{hi} kan ne** — *Ali ga vidite?*
8. **nɣbə ati c^ham tu? ne** — *Ali si ga poznal?*
9. **tarum kəmə nirum lapk^{hi} ri ne** — *Ali nas vidijo?*
10. **ati kəmə ɲa lapk^{hi} t^hɣ ne** — *Ali me je videl?*

(a) Prevedi v slovenščino:

1. **nɣ ʒip ku ne**
2. **ati kəmə nirum lapk^{hi} t^{hi} ne**
3. **tarum kəmə nuʔrum c^ham ran ne**
4. **nirum kəmə tarum lan ki ne**
5. **nirum kəmə nɣ c^ham ti? ne**
6. **nirum ka ti? ne**

(b) Prevedi v hakunščino:

7. *Ali sem te tepel?*
8. *Ali so me videli?*
9. *Ali te pozna?*
10. *Ali spite?*

⚠ Hakunščina spada v salsko vejo sino-tibetanske jezikovne družine. Govori jo približno 10 000 ljudi v najbolj vzhodnem delu Indije in sosednjih območjih v Mjanmaru.

ə in ɣ sta samoglasnika. c^h, k^h, ɲ, t^h, ʒ in ʔ so soglasniki.

—Peter Arkadiev

Naloga št. 3 (20 točk). Podane so besede v terenščini v dveh slovničnih oblikah (1. os. ed., *moj ... ali jaz ...* ; 2. os. ed., *tvoj ... ali ti ...*) in njihovi prevodi v slovenščino. Nekatere oblike manjkajo.

1. os. ed.	2. os. ed.		1. os. ed.	2. os. ed.	
îmam	îme	<i>mož</i>	enjóvi	yexóvi	<i>starejši</i>
mbîho	..... ¹	<i>iti</i>	noínjoa	..... ⁸	<i>videti to</i>
yónom	yéno	<i>hoditi</i>	vanénjo	..... ⁹	<i>kupiti</i>
mbôro	peôro	<i>hlače</i>	mbepékena	pipíkina	<i>boben</i>
ndûti	tiûti	<i>glava</i>	ongóvo	yokóvo	<i>želodec, duša</i>
âyom	yâyo	<i>brat od ženske</i>	rembéno	ripíno	<i>srajca</i>
..... ²	pîyo	<i>žival</i>	nje'éxa	xi'íxa	<i>sin/hči</i>
yênom	..... ³	<i>žena</i>	ivándako	ivétako	<i>sedeti</i>
mbûyu	piûyu	<i>koleno</i>	mbirítauna	piríteuna	<i>nož</i>
njúpa	xiúpa	<i>manioka</i>	mómindi	..... ¹⁰	<i>biti utrujen</i>
..... ⁴	yêno	<i>mati</i>	njovó'i	xevó'i	<i>klobuk</i>
nênem	nîni	<i>jezik</i>	ngónokoa	kénokoa	<i>potrebovati to</i>
mbâho	peâho	<i>usta</i>	ínzikaxovoku	..... ¹¹	<i>šola</i>
ndâki	teâki	<i>roka</i>	..... ¹²	yôxu	<i>stari oče</i>
vô'um	veô'u	<i>dlan</i>	íningone	ínikene	<i>prijatelj</i>
ngásaxo	..... ⁵	<i>čutiti mraz</i>	vandékena	vetékena	<i>kanu</i>
njérene	..... ⁶	<i>stran, stranica</i>	óvongu	yóvoku	<i>hiša</i>
mônzi	meôhi	<i>igrača</i>	..... ¹³	nîwo	<i>nečak</i>
ndôko	..... ⁷	<i>zatilje</i>	ánzarana	..... ¹⁴	<i>motika</i>
ímbovo	ípevo	<i>oblačila</i>	nzapátuna	hepátuna	<i>čevelj</i>

(a) Izpolni prazna mesta.

(b) Nekatere besede v terenščini so izposojene iz portugalsčine, ki je uradni jezik v Braziliji. Tak primer je zgornja beseda 'čevelj' (← portugalsko *sapato*). Portugalske izposojenke se v terenščini včasih obnašajo nenavadno.

1. os. ed.	2. os. ed.	
lâmbina	leápina	<i>svinčnik</i> (← portugalsko <i>lâpis</i>)
	leátana	<i>pločevinka</i> (← portugalsko <i>lata</i>)
	keápana	<i>pllaš</i> (← portugalsko <i>capa</i>)

1. Na kakšen način se te besede razlikujejo od neprevzetih besed v terenščini?
2. Prevedi v terenščino: *moja pločevinka, moj pllaš*.

⚠ Terenščina spada v bolivijsko-paransko vejo aravkanske jezikovne družine. Govori jo približno 15 000 ljudi v Braziliji.

' je soglasnik (tako imenovani glotalni ali glasilčni zapornik). **x** = š. **y** = j. **nj** = nž. Črka **m** na koncu besede označuje nosno izgovorjavo cele besede. Oznaka **^** označuje, da je samoglasnik podaljšan in izgovorjen s padajočim tonom. Oznaka **'** označuje, da je naslednji soglasnik podaljšan.

—Andrej Nikulin

Naloga št. 4 (20 točk). Podane so besedne zveze v gorski arapeščini in njihovi prevodi v slovenščino:

1. biaruh atuh araruh	3 sladkorni trsi
2. nybat biabys juhurubys	6 jajc
3. anowip biabys bøbys	8 betelovih orehov
4. biogu nybat atuh araruh	9 sladkornih trsov
5. anowip biagas atugas atug baigas	10 listov lubja (palme sago)
6. biogu atut atub juhurubys	13 jajc
7. wiwis atug baigas	13 listov lubja (palme sago)
8. wiwis biabys bøbys	14 betelovih orehov
9. biogu atugu biogu biaruh atuh araruh	23 sladkornih trsov
10. araman biabys bøbys	26 betelovih orehov
11. anowip biabys juhurubys	26 jajc

(a) Jezikoslovec, ki je preučeval podatke, je najprej mislil, da v treh izmed zgoraj navedenih primerov manjka beseda *X*. Vendar je po nadaljnjem preučevanju ugotovil, da ne manjka nobena beseda, ker se besede *X* običajno ne uporablja, ampak se razume iz konteksta. Določi besedo *X*. V katerih treh primerih je jezikoslovec mislil, da manjka? Kako se razume iz konteksta?

(b) Prevedi v slovenščino:

12. **biabys atub bøbys**
13. **atub juhurub**
14. **nybat atuh araruh**
15. **biagas atugas biagas baigas**
16. **wiwis baigas**

(c) Prevedi v gorsko arapeščino:

17. 4 betelovi orehi
18. 11 jajc
19. 20 jajc
20. 25 listov lubja (palme sago)

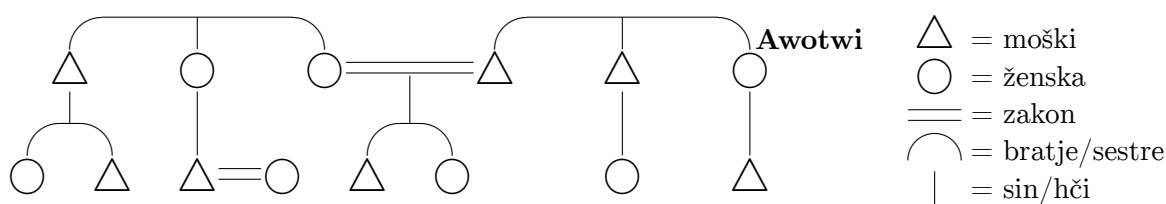
⚠ Gorska arapeščina (bukijip) spada v toričelijsko jezikovno družino. Govori jo približno 15 000 ljudi v Papui Novi Gvineji.

Betelovi orehi so pravzaprav semena določene vrste palme.

—Aleksejs Peguševs

Naloga št. 5 (20 točk). Trije moški iz ljudstva Akan, ki pripadajo eni rodbini, predstavijo sebe in nekaj članov rodbine (glej družinsko drevo):

1. **Yefre me Enu. Yefre me banom Thema ne Yaw ne Ama. Yefre me yere Kunto. Yefre me nuanom Awotwi ne Nsia. Yefre me wofaase Berko.**
2. **Yefre me Kofi. Yefre me nua Esi. Yefre me agya Ofori. Yefre me sewaanom Dubaku ne Kunto. Yefre me sewaabanom Yaw ne Ama ne Kobina.**
3. **Yefre me Kobina. Yefre me enanom Dubaku ne Kunto. Yefre me nuanom Yaw ne Ama. Yefre me wofa Ofori. Yefre me yere Efua.**

(a) Vpiši imena v družinsko drevo.

(b) Tukaj je še nekaj stavkov, ki sta jih podala še dva druga moška iz iste rodbine:

1. **Yefre me Yaw. Yefre me enanom _____ . Yefre me _____ Nsia ne _____ . Yefre me nuanom Thema ne _____ . Yefre me _____ Awotwi. Yefre me _____ Ofori. Yefre me _____ Esi ne _____ . Yefre me _____ Berko.**
2. **Yefre me _____ . Yefre me banom Kofi ne _____ . Yefre me _____ Yaw ne _____ . Yefre me _____ Kunto ne _____ .**

Izpolni prazna mesta. (Nekatera prazna mesta vsebujejo več kot eno besedo.)

⚠ Akanščina spada v skupino kwa atlantsko-kongoške jezikovne družine. Govori jo približno 8 000 000 ljudi v Gani. —Ksenija Giljarova

---

Uredniki: Samuel Ahmed, Božidar Božanov, Qitong Cao, Ivan Deržanski (tehn. ur.), Hugh Dobbs, Dmitrij Gerasimov, Ksenija Giljarova, Stanislav Gurevič, Gabrijela Hladnik, Boris Iomdin, Tsuyoshi Kobayashi, Bruno L'Astorina, Tae Hun Lee, Andrej Nikulin, Miina Norvik, Aleksejs Peguševs, Aleksandr Piperski, Marija Rubinštejn (gl. ur.), Daniel Rucki, Artūrs Semeņuks, Pavel Sofroniev, Milena Veneva.

Slovensko besedilo: Gabrijela Hladnik, Janoš Ježovnik.

Srečno!